

Список використаних джерел:

1. Манзюк О.О. Проблема класифікації та визначення офшорних зон [Електронний ресурс] Економіка. Управління. Інновації. – Вип. № 2 (10). – 2013 р. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/eui_2013_2_50.pdf
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 «Про перелік офшорних зон» [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/143-2011-p>
3. Объем «офшорных» инвестиций в Украину установил новый рекорд [Електронний ресурс] / Донецк. Твой город в интернете – Режим доступу: <http://lenta.donetsk.ua/society/2013/10/22/20138.html>

Пересипкіна А.О., Рєзанова К.А.

студентки;

Пирогова М.В.

асистент,

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

На сьогодні, внутрішня торгівля займає особливе місце в економіці України. Вона забезпечує оборот товарів та послуг більш, ніж на 1 трлн. грн. на рік, що становить приблизно 60% суспільного продукту, формує понад 11% ВВП країни. У торговельній галузі сконцентровано значну частину національного багатства України: 35,4% усіх оборотних активів, 27,5% – товарно-матеріальних запасів.

Отже, внутрішня торгівля – це діяльність з реалізації товарної продукції на внутрішньому ринку країни суб'єктами господарювання всіх форм власності [1, с. 43]. За даними Держкомстату, у 2013 році кількість працівників галузі «Торгівля» складала 1317,3 тис осіб (17,6% загальної кількості зайнятих працівників) [5].

Актуальність теми дослідження полягає в необхідності вивчення проблем та перспектив розвитку внутрішньої торгівлі України.

Дослідженню питань розвитку внутрішньої торгівлі присвячено праці багатьох українських науковців, а саме: Т.Г. Морозова, С.В. Ващенко, А.П. Гаврилішин, О.І. Дорошенко, О.В. Комах, О.А. Кривенко, В.О. Кузнецов, Л.О. Омелянович, В.П. Підчибій, О.М. Роїн, Л.А. Савченко, А.А. Трофімчук, А.В. Цимбалюк та багато інших у своїх працях теоретично обґрунтували багато чинників, що впливають на розвиток галузі.

Метою роботи є дослідження і наукова обробка проблем та перспектив розвитку внутрішньої торгівлі держави.

Характерною рисою сучасного етапу розвитку торгівлі є важлива роль цього виду економічної діяльності у забезпеченні зайнятості населення, а відповідно, і у формуванні його грошових доходів.

Суттєвим є вклад торгівлі в формування дохідної частини бюджетів усіх рівнів. Так, у загальній сумі податкових платежів підприємств податкові виплати підприємств торгівлі перевищують 27%.

Також, необхідно зазначити, що внутрішня торгівля ефективно забезпечує виконання покладених на неї функцій: товарно-грошового обміну, забезпечення економічних зв'язків між галузями народного господарства та регіонами країни, активного впливу на розвиток як виробництва, так і споживання. Частка державної власності в торгівлі нині складає біля 4%, а переважаючою стала приватна форма власності. Проте, незважаючи на значні досягнення, сучасна торгівельна галузь України має цілу низку проблем, що заважають її успішному розвитку та виконанню основного завдання – забезпечення населення товарами та послугами [2, с. 40].

На нашу думку, основним призначенням внутрішньої торгівлі є забезпечення потреб населення у товарах та послугах. У структурі споживання населення товари займають 75%, а 25% припадає на послуги. Однак через організовану торгівлю населення України задовольняє лише частку своїх матеріальних потреб – 20% продтоварів і 47,6% не продтоварів домашнього вжитку. В цілому ж по Україні товарооборот у 2 рази нижче, ні обсяги особистого споживання.

Внутрішня торгівля поєднує оптову торгівлю, посередництво в торгівлі та роздрібну торгівлю. Найбільш проблематично

розвивається оптова торгівля, на яку припадає найбільша питома вага в загальному обсязі товарообігу внутрішньої торгівлі (біля 85%).

Опосередковуючи початкову фазу товарного обігу, оптова торгівля започатковує сферу товарного обігу, вона виступає торговим посередником між виробниками товарів і роздрібною торгівлею, іншими виробниками і споживачами товарів.

Завершальною фазою товарного обігу, під час якої здійснюється передання товару кінцевому споживачеві для задоволення його потреб в обмін на гроші, є роздрібна торгівля. Вона є невід'ємною складовою внутрішньої торгівлі [3, с. 321].

Таким чином, під роздрібною торгівлею розуміють підприємницьку діяльність з продажу товарів та послуг на підставі усного або письмового договору купівлі-продажу безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їхнього особистого некомерційного використання незалежно від форми розрахунків. У процесі торговельної діяльності роздрібна торгівля розв'язує двоєдине завдання: задовольняє мінливі та зростаючі потреби кінцевого споживача в товарах та послугах і забезпечує створення прибутку суб'єкта господарювання [6].

На відміну від оптового продажу, тобто від закупівлі товарів для подальшого перепродажу або професійного використання, приводом для купівлі в роздрібній торгівлі є задоволення власних потреб покупця та його сім'ї у куплених товарах чи послугах.

Для здійснення торговельної діяльності у сфері роздрібною торгівлі формується роздрібна торговельна мережа. Вона включає сукупність стаціонарних пунктів роздрібною продажу, так звану магазинну торгівлю та дрібнороздрібну торговельну мережу.

Сьогодні на торговельній мережі припадає приблизно 10 % загального обороту роздрібною торгівлі, у той час як у США і країнах Західної Європи через торговельні мережі реалізується в середньому близько 60% товарів. В Україні на 1000 мешканців налічується лише 2 торговельних об'єкта сучасного формату.

Розглянемо основні ринкові тенденції в роздрібній торгівлі:

1. Значний потенціал зростання прибутковості. Загальний валовий прибуток у секторі збільшився до 14%, що все ще є дуже низьким показником за стандартами галузі в Росії та інших країнах Центральної та Східної Європи.

2. Поступова зміна формату. Організована роздрібна торгівля, частка якої у загальному обсязі роздрібною торгівлі складає більш

60%, зростає більш швидкими темпами, ніж ринок в цілому. У загальнонаціональному масштабі питома вага сучасних магазинів роздрібної торгівлі складає менше 5%. У регіонах все ще переважають відкриті ринки.

3. Нестача належних земельних ділянок зменшує можливості виходу на ринок для нових гравців. Число наявних нових ділянок у великих містах швидко скорочується.

4. Сучасний український ринок ритейлу представлений як продуктовими, так і непродуктовими торговими мережами. Найактивніше розвивається сегмент продуктового ритейлу, який представлено більш, ніж 30 операторами, що займають близько 15% ринку роздрібної торгівлі [4].

Серед основних стримуючих розвиток ринку чинників слід зазначити: неврегульованість земельного законодавства, складні схеми передачі землі в оренду; дефіцит торгових площ в столиці і найбільших регіонах, що динамічно розвиваються, високі орендні ставки на торгові площі.

Економічною передумовою подальшого розвитку тих чи інших видів торгівельних бізнес-одиниць є одержання додаткового економічного ефекту за рахунок концентрації ресурсів, зусиль і великих обсягів діяльності (ефект синергії), зниження питомих витрат на окрему бізнес-операцію і трансакцію, уніфікації та стандартизації усіх бізнес-процесів, централізації управлінських функцій і скорочення адміністративних витрат, автоматизації управлінських процесів, застосування новітніх маркетингових і торгівельних технологій.

Сучасний період характеризується певними труднощами для торгівельної галузі, що робить все більш нагальною проблему інноваційного розвитку галузі.

Отже, після проведеного нами аналізу, необхідно сказати про те, що оцінювання стану фінансування інноваційних програм у торгівлі є доволі проблемним питанням у зв'язку з деякою розосередженістю сфери торгівлі, її поширеністю у різних видах та формах, часто непрозорістю та напівлегальним статусом (що часто стосується найдрібніших форматів) і, як наслідок, до певної міри, браком об'єктивної інформації стосовно даної тематики. Наразі український ринок знаходиться в проміжному стані, коли сучасні інноваційні технології поєднуються та співіснують з більш простими технологіями радянської доби. Тому подальші дослідження проблем розвитку торгівельної галузі мають бути націлені на впровадження

та зростання питомої ваги саме новітніх інноваційних технологій торгівлі в Україні.

Список використаних джерел:

1. Омелянович Л.О. Торгівля України: еволюційні зміни і сучасний стан [Текст] /Л. О. Омелянович // Україна торговельна. Імідж торгівлі та сервісу. – 2007. – Вип. 2. – С. 43–47.
2. Апопій В.В. Внутрішня торгівля та АПК України: теорія і практика економічної взаємодії [Текст] : автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.00.03 /; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – Донецьк, 2008. – С. 40.
3. Ушакова Н.Г., Савицька Н.Л. Внутрішня торгівля України: теоретико-функціональний аналіз [Текст] : монографія /; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Х., 2010. – С. 321.
4. Лігоненко Л. О. Інвестиційна привабливість української торгівлі: реалії та перспективи [Електронний ресурс]: / Л. О. Лігоненко // Україна торговельна. Імідж торгівлі та сервісу. – 2007. – Вип. 2. – Режим доступу: <http://www.who-is-who.com.ua>.
5. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Закон України «Про внутрішню торгівлю» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF7AB00A.html.

Туркебаева Н.М.

кандидат экономических наук, доцент;

Ашимова Ж.Р.

кандидат экономических наук, доцент;

Ибраева А.Ж.

*магистр экономических наук,
преподаватель,*

*Казахская академия транспорта и коммуникации
имени Мухамеджана Тынышпаева*

МОНИТОРИНГ ГОСУДАРСТВЕННОГО ДОЛГА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Проблема обслуживания государственного долга - один из ключевых факторов макроэкономической стабильности в стране. От характера решения долговой проблемы будет зависеть бюджетная